

Dugnad for helhetlig helse

Eli Gunhild By
Forbundsleder, Norsk Sykepleierforbund

Oppfordringen fra helsepsykologene om en dugnad for helhetlig helse er et svært betimelig, høyst aktuelt og ikke minst spennende initiativ som fortjener å bli tatt seriøst.

SAMMEN: Både fra et pasientperspektiv og et samfunnsøkonomisk perspektiv er det mye å hente på at helsetjenestens ulike deler finner sammen i et mye tettere organisatorisk, faglig og økonomisk samarbeid, skriver Sykepleierforbundets leder Elin Gunhild By.

Illustrasjon: YAY Micro

DEBATT: HELHETLIG HELSE

I et åpent brev til helseminister Jonas Gahr Støre i siste nummer av Tidsskriftet utfordrer en gruppe kliniske helsepsykologer statsråden til å invitere bredt til dugnad for *helhetlig helse*. De viser blant annet til et pilotprosjekt på Diakonhjemmet Sykehus hvor somatisk og psykisk helse mer systematisk sees i sammenheng. Her er det etablert et psykologisk lavterskeltilbud for somatisk syke, hvor psykologens kompetanse brukes for å styrke behandlingstilbudet til pasienter med både akutte og kroniske sykdommer.

Livskvalitet og organisering

På lederplass i samme tidsskrift hevdes det – med støtte i britisk forskning – at dagens organisering i ett psykisk og ett somatisk helsevesen betyr lavere livskvalitet for pasienten og høyere kostnader for helsetjenestene. Kropp og sjel henger uløselig sammen, og behandlingens hovedansvar bør være pasienten framfor tilstanden, sies det. Dette faktum bør også reflekteres i helsevesenets organisering, og det argumenteres derfor for å oppheve dagens skille mellom ett somatisk og ett psykisk helsevesen.

Norsk Sykepleierforbund er opptatt av at pasientens *hele* blir ivaretatt uansett organisering. Sykepleierforbundet har i den sammenheng ofte gjentatt at helsetjenesten fremstår som fragmentert, lite helhetlig og med store samarbeidsutfordringer mellom nivåer og sektorer.

Sett både fra et pasientperspektiv og et samfunnsøkonomisk perspektiv er det mye å hente på at helsetjenestens ulike deler (primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten) finner sammen i et mye tettere organisatorisk, faglig og økonomisk samarbeid med sikte på å øke tilgjengeligheten, heve kvaliteten, sikre pasientforløpet og pasientsikkerheten gjennom hele behandlingsskjeden, og utnytte ressursene på en effektiv og god måte.

Sykdom og støtte

Når det gjelder reaksjoner på akutt og kroniske sykdommer og opplevelser og mestring knyttet til sykdomsprosesser, har sykepleiere siden Florence Nightingales tid vært opptatt av å støtte pasienter og deres familier i dette. Sykepleieforskere har utviklet betydelig kunnskap på dette feltet, det er utviklet formelle tilbud, og sykepleiere gjør en betydelig daglig innsats for å støtte, informere, veilede og lære pasienter og deres familier mestringsmuligheter i sykdom og lidelse. At psykologer nå går inn i dette arbeidet, vil etter Sykepleierforbundets mening styrke denne delen av pasientbehandlingen, men skaper i seg selv ikke noe behov for å slå sammen psykiatriske og somatiske avdelinger.

Betimelig initiativ

Vestlig kultur har i noen tusen år utvist stor kreativitet når det gjelder å kløve mennesket i to, mellom kropp og sinn, mellom kjøtt og bevissthet. Ikke minst ser vi dette innenfor medisinen. Alle forsøk på «å sette oss sammen igjen» bør følgelig hilses velkommen. I så måte er oppfordringen fra

helsepsykologene et svært betimelig, høyst aktuelt og ikke minst spennende initiativ som fortjener å bli tatt seriøst.

eli.gunhild.by@sykepleierforbundet.no